

**Procedura postępowania w sytuacji naruszenia godności
nauczyciela lub innego pracownika Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego Nr 1
im. Marii Konopnickiej
w Otwocku**

1. Podstawy prawne

a) Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta nauczyciela

- Art. 63 § 1

Nauczyciel, podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny

- Art. 63 § 2

Organ prowadzący szkołę i dyrektor szkoły są obowiązani z urzędu występować w obronie nauczyciela, gdy ustalone dla nauczyciela uprawnienia zostaną naruszone.

b) Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r.- Kodeks karny

- Art. 226

„Kto znieważa funkcjonariusza publicznego lub osobę do pomocy mu przybraną, podczas i w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku”

- Art.222 § 1

„Kto narusza nietykalność cielesną funkcjonariusza publicznego lub osoby do pomocy mu przybranej podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3”

- Art. 212

„Kto pomawia inną osobę, instytucję, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nie mającą osobowości prawnej o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności do roku.”

2. Terminologia

a) Zniewaga jest przestępstwem przeciwko godności osobistej człowieka, a więc przeciwko jego subiektywnemu poczuciu własnej wartości. Zwrot ten należy rozumieć, jako dobitne i stanowcze zachowanie sprawcy, demonstracyjnie podkreślające pogardę w stosunku do nauczyciela. Może to być epitet słowny lub obelżywy gest, przy czym istotne dla sprawy jest nie tyle słownikowe znaczenie danego zwrotu językowego lecz jego utarte i umowne znaczenie społeczne oraz fakt, że uważane są za obraźliwe i tak je odbiera nauczyciel.

b) Nietykalność cielesna oznacza zakaz fizycznego oddziaływania sprawcy na ciało nauczyciela w sposób znieważający, przykry lub bolesny. Przestępstwem będzie tu np.: splunięcie na pedagoga lub w jego kierunku, spoliczkowanie, pociągnięcie za włosy, zrzucenie czapki z głowy (przeważa tu element

znieważenia) albo uderzenie innej osoby, kopnięcie, oblanie wodą (przeważa tu element dolegliwości fizycznej). A także spowodowanie nieznacznych śladów na ciele ofiary, niebędących jeszcze lekkim uszkodzeniem ciała (zadrapanie lub niewielkie zasinienie).

- c) Zniesławienie polega na publicznym pomawianiu nauczyciela o takie postępowanie lub właściwości, które mogą go poniżyć w oczach opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebną do wykonywania zawodu pedagoga, np. nauczyciel bierze łapówki, prowadzi niemoralny tryb życia lub zachowania, albo pomawianie o to, że jest alkoholikiem lub osobą zбочzona seksualnie. Nie zwalnia od odpowiedzialności za zniesławienie przekazywane wypowiedzi innych osób na zasadzie relata refero.
  - d) Zniesławienie jest przestępstwem ściganym z oskarżenia prywatnego.
  - e) Każde z wymienionych zachowań jest czynem karnym w rozumieniu ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich, jeśli sprawcą jest uczeń, który ukończył 13 lat a nie ukończył 17 lat. Natomiast z przestępstwem mamy do czynienia wtedy, jeżeli któryś z wymienionych czynów popełni uczeń, po ukończeniu 17 lat. W takiej sytuacji mają zastosowanie przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – kodeks karny.
  - f) W każdym przypadku popełnienia czynu karnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat, należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia prokuratora lub policję (art. 4Upn i art. 304Kpk). Decyzję w tej sprawie podejmuje dyrektor szkoły, który dokonuje wiążącej pracownika interpretacji przepisów prawa.
3. Za naruszenie godności osobistej nauczyciela lub innego pracownika szkoły uznaje się:
- a) lekceważące i obraźliwe zachowania wobec nauczyciela lub innego pracownika szkoły wyrażone w słowach i gestach;
  - b) lekceważące i obraźliwe zachowania ucznia w stosunku do nauczyciela lub innego pracownika szkoły w obecności osób trzecich;
  - c) prowokacyjne zachowanie wyrażone w słowach lub gestach;
  - d) nagrywanie lub fotografowanie ww. pracowników szkoły bez ich wiedzy i zgody;
  - e) naruszenie prywatności i własności prywatnej tych osób;
  - f) użycie wobec nich przemocy fizycznej lub psychicznej;
  - g) pomówienia i oszczerstwa wobec ww. pracowników;
  - h) naruszenie ich nietykalności osobistej poprzez upublicznianie nieautoryzowanych informacji w internecie i innych mediach.
4. Postępowanie
- a) W przypadku naruszenia godności nauczyciela lub innego pracownika Ośrodka przez wychowanka lub inną osobę, poszkodowany ma obowiązek zgłoszenia powyższego zdarzenia do dyrektora Ośrodka, a w przypadku jego nieobecności do wicedyrektora lub pedagoga szkolnego.
  - b) Dyrektor Ośrodka, jego zastępca lub pedagog szkolny, do którego wpłynęło takie zgłoszenie, przeprowadza z wychowankiem rozmowę wstępną, a następnie podejmuje następujące działania:
    - jeżeli zdarzenie miało miejsce po raz pierwszy:
      - wychowawca niezwłocznie powiadamia telefonicznie rodziców wychowanka o zaistniałej sytuacji,

- wychowanek otrzymuje nagane dyrektora na piśmie za rażące naruszenie postanowień Statutu,
  - rodzice/prawni opiekunowie i wychowanek podpisują z Ośrodkiem kontrakt indywidualny, zawierający dalsze zasady współpracy stron,
  - jeżeli wychowanek ma kuratora zostaje on poinformowany o zaistniałych okolicznościach
- jeżeli zdarzeni ma miejsce po raz kolejny:
- wychowawca niezwłocznie powiadamia telefonicznie rodziców wychowanka o zaistniałej sytuacji,
  - wychowanek otrzymuje obniżoną ocenę ze sprawowania o co najmniej jeden stopień;
  - rodzice/prawni opiekunowie i wychowanek podpisują z Ośrodkiem kontrakt indywidualny, zawierający dalsze zasady współpracy stron,
  - w przypadku niedotrzymania postanowień kontraktu Ośrodek kieruje pismo do sądu rodzinnego z prośbą o rozeznanie sytuacji rodzinnej wychowanka lub kieruje sprawę na policję.
- c) W każdym przypadku z zaistniałego zdarzenia sporządza się notatkę służbową.